Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 26 (72) Warszawa, 25 czerwca 1938 r. Rok III

TREŚĆ:

JERZY WITKOWSKI
rzeczoznawca księgowości zaprzysiężony
przy Izbie Przemysłowo - Handlowej
w Warszawie

NIEPRAWIDŁOWE KSIĘGOWANIE *)

Dla umożliwienia Czytelnikom oceny trafności moich dalszych uwag na marginesie wyroku NTA z d. 21 września 1936, l. rej. 5946/33, przytaczam poniżej uzasadnienie tego wyroku w obszerniejszym wyciągu.

*) W związku z artykułem p. M. Scheffsa w OBP, nr 19, rb.

„...Spór toczy się o zasadność dyskwalifikacji ksiąg handlowych płatnika i o zastosowanie w konsekwencji 2% stawki podatkowej do części obrotu ze sprzedaży hurtowej.

Odrzucenie ksiąg w toku postępowania wymiarowego nastąpiło z powodu niezaksięgowania transakcyj, dotyczących zdyskontowania weksli w Banku Międzynarodowym, przy jednoczesnym zaksięgowaniu odsetek i kosztów dyskonta tych weksli...

W odwołaniu od wymiaru płatnik kwestionował zasadność dyskwalifikacji ksiąg, zarzucając, że *nie miał obowiązku ani nawet prawa księgowania w buchalterii swej firmy operacyj, dotyczących zdyskontowania wspomnianych weksli, gdyż nie miały one nic wspólnego z przedsiębiorstwem i zdyskontowane były na własny rachunek i dla osobistych potrzeb płatnika,* o czym świadczy okoliczność, że zdyskontowane były nie weksle kupieckie, pochodzące z przedsiębiorstwa, lecz własne akcepty płatnika.

Zaksięgowania odsetek i kosztów dyskonta tych weksli w kwocie 744 zł 44 gr dokonał buchalter firmy machinalnie po otrzymaniu noty Banku...

Komisja Odwoławcza odrzuciła odwołanie i uznała księgi płatnika za nieprawidłowe z powodów, wskazanych w uchwale Komisji Szacunkowej. Jednoczeście zaznaczyła Komisja, że wyjaśnienia płatnika „co do charakteru operacyj bankowych podważa sam fakt zaksięgowania na ciężar kosztów handlowych przedsiębiorstwa wydatków dyskonta".

Skarga zwalcza uzasadnienie odrzucenie ksiąg w powyższym punkcie twierdząc, że *płatnik nie ma obowiązku uwidoczniania w księgach handlowych przedsiębiorstwa swych wydatków osobistych, nie jest atoli pozbawiony tego prawa,* zaksięgowanie więc osobistego wydatku — świadomie lub omyłkowo — nie może skutkować uznania ksiąg za nieprawidłowe, ani też uznania z tego tylko powodu przychodu względnie wydatku osobistego za transakcję przedsiębiorstwa bez ustalenia odmiennego stanu faktycznego. Brak tego ustalenia stanowi zatem w konkretnym przypadku wadliwość postępowania.

NTA rozważył co następuje:

Jak wynika z treści protokółu badania ksiąg handlowych firmy z 15 marca 1932, nie kwestionowanego przez płatnika, *nie uwidocznił on w księgach handlowych gotówki w kwocie 20.000 zł, otrzymanych w dniu 13 lutego 1931 za zdyskontowane weksle, natomiast zapisał w wydatkach kwotę 744 zł 44 gr tytułem dyskonta od tych weksli.*

Obrona płatnika, że omawiane weksle nie dotyczyły jego przedsiębiorstwa, musi zawieść, gdyż *nie ulega wątpliwości, że transakcja związana z dyskontem weksli albo w ogóle nie powinna być uwidoczniona w księgach, jeśli dotyczy prywatnego długu kupca, albo należało ją księgować w całości:*

Oczywiście, że *może też zajść wypadek omyłkowego księgowania, w takim jednak razie omyłkowy zapis winien być we właściwym czasie z ksiąg wystornowany. Pozostawienie jednak w księgach — omyłkowo czy też świadomie dokonanego — zapisu odsetek i kosz-*

tów dyskonta weksli, z którego to dyskonta wpływ nie został w księgach uwidoczniony, świadczy o nieprawidłowym prowadzeniu ksiąg.

Ujawnienie bowiem w księgach jednej *wtórnej zaszłości*, związanej z dyskontem weksli, a mianowicie odsetek i kosztów dyskonta, z *pominięciem głównej zaszłości, daje niezgodny z rzeczywistością obraz stanu majątkowego przedsiębiorstwa* i z tego powodu nie da się pogodzić z zasadami prawidłowej buchalterii, której zadanie polega na rejestrowaniu wszelkich zaszłości, powodujących zmianę stanu majątkowego przedsiębiorstwa.

Chybione też jest powoływanie się skargi na § 34 rozp. wykon. do ustawy o podatku dochodowym celem wykazania, że możliwe jest księgowanie w prawidłowych księgach wydatków, nie związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa, i że jedyną jego konsekwencją jest tylko doliczenie odnośnych wydatków do zysku bilansowego. Przepis bowiem objęty § 34 rozp. nie zawiera ogólnego postanowienia w kwestii oceny prawidłowości ksiąg handlowych, nie ma w nim w szczególności mowy o ocenie zapisów, dotyczących wydatków, nie związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa.

Jeśli więc władza pozwana na podstawie bezspornego stanu faktycznego, stwierdzającego zaksięgowanie odsetek i kosztów dyskonta weksli bez uwidocznienia w księgach wpływu z dyskonta weksli, uznała księgi za nieprawidłowe, pozostawiając na uboczu kwestię, czy w konkretnym przypadku miało miejsce dyskonto weksli prywatnych płatnika, czy też weksli związanych z prowadzonym przezeń przedsiębiorstwem, to NTA w dyskwalifikacji ksiąg z powyższego powodu nie mógł dopatrzyć się ani wadliwości postępowania ani obrazy prawa"...

Stanowisko NTA zajęte w wyżej przytoczonym wyroku jest zupełnie słusznie, bo zgodne z zasadami księgowości.

Nie wolno bowiem części danej transakcji nie księgować, a księgować drugą jej część, korzystną dla podatnika pod względem wyniku podatkowego, jak to miało miejsce w sprawie wyżej przytoczonej.

Niesłuszne natomiast było stanowisko obrony, „że jedyną jego konsekwencją jest tylko doliczenie odnośnych wydatków do zysku bilansowego" (zapisanie na wydatkach kosztów dyskonta w sumie zł 744.44).

Pozycjami doliczalnymi do zysku bilansowego mogą być tylko takie pozycje, które zostały zaksięgowane zgodnie z zasadami księgowości, a ze względów na przepisy fiskalne nie stanowią pozycyj ulegających potrąceniu od przychodu brutto.

W omawianym wypadku były zaksięgowane na rku wydatków tylko koszty dyskonta bez ujawnienia w księgach przede wszystkim wpływu (od właściciela) weksli, które dopiero po otrzymaniu ich przez firmę mogły być zdyskontowane, a następnie rozchodu tych weksli i wpływu gotówki za zdyskontowane weksle. W związku z tą ostatnią czynnością mogły być dopiero księgowane, jako finał, koszty dyskonta. gdyż jedna czynność wypływa z drugiej i każda z nich w chronologicznym porządku, winna znaleźć swój wyraz w księgach kupca.

Jeśli kupiec w swych księgach zapisał tylko ostatnią czynność, to wbrew zasadom buchalterii księgował niezgodnie z prawdą.

USTAWA O PODATKU OBROTOWYM

z dnia 4 maja 1938 r.

(Dz. U. R. P. Nr 34 z 1938 r., poz. 292)

(ciąg dalszy)

Ulgi.

Art. 10. (1) Minister Skarbu w porozumieniu z właściwym ministrem może w drodze rozporządzeń zwalniać całkowicie lub częściowo od podatku poszczególne rodzaje świadczeń.

(2) Właściwa władza skarbowa może zwolnić od podatku ubogich płatników, których podatek nie przewyższałby kwoty rocznej 100 zł.

Art. 11. (1) Spółdzielnie, działające na podstawie ustawy o spółdzielniach, a należące do związków rewizyjnych w rozumieniu tejże ustawy, jeżeli działają wyłącznie wśród swych członków lub jeżeli, w zakresie podstawowego przedmiotu swego przedsiębiorstwa, działają również z osobami, nie będącymi członkami, lecz przypadające na nieczłonków nadpłaty i zwroty przelewają w całości do funduszów, nie podlegających według ustawy o spółdzielniach lub statutu podziałowi między członków—korzystają z ulg następujących:

1) zwalnia się od podatku spółdzielcze instytucje drobnego kredytu, które określi Minister Skarbu;

2) w spółdzielniach kredytowych w rozumieniu prawa bankowego zwalnia się od podatku obrót:

a) osiągnięty z pożyczek udzielonych członkom,
b) osiągnięty z tytułu lokat w związkowych centralach finansowych;

3) w spółdzielniach, których działalność polega na sprzedaży członkom nabytych w tym celu lub wytworzonych towarów—zwalnia się od podatku obrót dokonany z członkami;

4) w spółdzielniach, których działalność polega na sprzedaży dostarczonych przez członków wytworów gospodarstwa rolnego—zwalnia się od podatku obrót przypadający na członków, a osiągnięty:

a) ze sprzedaży wytworów gospodarstwa rolnego w stanie nieprzerobionym,
b) ze sprzedaży wytworów hodowli, zbóż chlebowych, owoców, lnu, konopi, ziół leczniczych i grzybów po ich przerobieniu,
c) ze sprzedaży innych wytworów rolnych po ich przerobieniu, jeżeli przerób nie ma charakteru produkcji fabrycznej.

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzeń w spółdzielniach, których działalność polega na sprzedaży dostarczonych przez członków innych wytworów rolnych, zwalniać od podatku obrót, przypadający na członków, a osiągnięty ze sprzedaży innych wytworów rolnych po ich przerobieniu, jeżeli przerób ma charakter produkcji fabrycznej;

5) w spółdzielniach, których działalność polega na sprzedaży dostarczonych przez członków wytworów warsztatów rzemieślniczych, wytworów pracy chałupniczej oraz przemysłu ludowego i domowego, zwalnia się od podatku obrót, przypadający na członków, a osiągnięty ze sprzedaży tychże w stanie nieprzerobionym. Rozporządze-

nie Ministra Skarbu określi warunki, jakim mają odpowiadać spółdzielnie, do których mają zastosowanie przepisy, zawarte w punkcie niniejszym.

(2) Zwalnia się od podatku obrotowego działające na podstawie ustawy o spółdzielnich i należące do związków rewizyjnych spółdzielnie pracy i wytwórcze, zrzeszające wyłącznie pracowników najemnych, mające na celu zatrudnianie zarobkowe przez siebie członków i wykluczające inny dochód członków ze spółdzielni, poza wynagrodzeniem za własną pracę zarobkową, o ile odpowiadają one warunkom, ustalonym przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

(3) W spółdzielniach należących do Związku Rewizyjnego Spółdzielni Wojskowych, zwalnia się od podatku obrotowego obrót dokonany z członkami oraz z osobami wojskowymi i ich rodzinami, zamieszkałymi w obrębie garnizonu.

(4) Do Centralnej Kasy Spółek Rolniczych stosuje się ulgi, określone w ust. (1) pkt (2).

(5) Kwoty za dostarczone spółdzielniom przez związek rewizyjny do użytku tychże spółdzielni księgi handlowe, druki, podręczniki, czasopisma, plakaty i inne środki propagandy spółdzielczości — nie uważa się za obrót związku, podlegający opodatkowaniu.

(6) Warunek należenia do związku rewizyjnego nie dotyczy spółdzielni, posiadających przyznane im przez Ministra Skarbu prawo rewizji.

(cdn.)

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

118.

PRZEOCZENIE WPISU ZASZŁOŚCI W NASTĘPSTWIE SPROSTOWANE

Sporadyczne przeoczenie w księgowaniu polegające na opuszczeniu zaszłości, następnie sprostowane w sposób umożliwiający stwierdzenie, że miała miejsce zwykła omyłka — nie dyskwalifikuje ksiąg handlowych.

NTA, 7.1.1937, l. rej. 6632/34, OPA, 1938, poz. 2106.

Z uzasadnienia. Protokółem rewizji ksiąg z 4 kwietnia 1933 stwierdzono, że w dniu 9 sierpnia 1932 księga kasowa płatnika wykazywała przychód 1.404.03 zł, natomiast rozchód wynosił zł 2.332.45. Poza tym innych uchybień nie stwierdzono. Pismem z 3 kwietnia 1933 wyjaśnił płatnik, że wpłacona w dniu 9 sierpnia przez firmę I. kwota zł 1.500 została ulokowana na koncie bieżącym w Banku Drezdeńskim, jednak z powodu nieobecności płatnika została jako wpływ przeprowadzona przez księgę kasową dopiero z końcem miesiąca sierpnia 1932, tak że miesięczne zamknięcie w księdze kasowej się zgadza.

Komisja Szacunkowa uznała księgi handlowe płatnika za nieprawidłowe z powodu nieksięgowania wszystkich zaszłości w przychodzie... Władza pozwana nie uwzględniła wniesionego odwołania... NTA rozważył co następuje:

W związku z zarzutem skargi należało postępowanie w danej sprawie uznać za wadliwe. Bezsporne jest między strona-

mi, że *skarżący nie ujawnił w księdze kasy w dniu 9 sierpnia 1932 wpłaty sumy zł 1500, jakkolwiek rozchodował ją w tej księdze jako umieszczoną na koncie bieżącym w Banku Drezdeńskim.* Dalej bezsporne jest, że suma zł 1.500 została *ujawniona jako przychód w księdze kasy pod datą 31 sierpnia 1932 z zaznaczeniem, że jest to wpłata z 9 sierpnia 1932.* W postępowaniu administracyjnym wyjaśniał płatnik, że powyższa usterka w księgowaniu miała miejsce podczas jego nieobecności, że została naprawiona, nie wpływa na wysokość obrotu i nie może uzasadniać uznania ksiąg handlowych za nieprawidłowe. Akta sprawy nie ujawniają, by w postępowaniu administracyjnym stwierdzone zostały jakiekolwiek inne usterki, które by uzasadniały uznanie ksiąg hadlowych płatnika za nieprawidłowe,

Władza pozwana uzasadniła pominięcie dowodu z ksiąg handlowych na wysokość obrotu i stawki podatkowej tym, że wyjaśnienia płatnika nie usunęły niedokładności i braków, świadczących o nieprawidłowości ksiąg. Otóż z akt sprawy i z wyjaśnień płatnika wynika, *że rzeczona jedyna usterka w prowadzeniu ksiąg, stwierdzona w postępowaniu administracyjnym, wyłącznie polegała na przeoczeniu, naprawionym przez płatnika po zauważeniu tego przeoczenia w sposób, który umożliwiał stwierdzenie, iż miała miejsce oczywista pomyłka. Stwierdzenie takiej sporadycznej omyłki w księgowaniu sprostowanej przez płatnika po jej zauważeniu nie może zgodnie z judykaturą NTA uzasadniać uznania ksiąg handlowych za nieprawidłowe, jeżeli poza tym księgi te nie nasuwają innych zastrzeżeń co do swej wiarogodności.*

W tym stanie rzeczy NTA... uchylił zaskarżone orzeczenie z powodu wadliwego postępowania.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

55.

UPRAWNIENIE WŁADZY SKARBOWEJ W TOKU POSTĘPOWANIA ODWOŁAWCZEGO

Władza skarbowa władna jest w toku postępowania odwoławczego prowadzić uzupełniające dochodzenie niezwiązane z zarzutami odwołania.

NTA, 16 lutego 1938, l. rej. 3801/36.

Z uzasadnienia. Jak wynika z akt wymiarowych, Komisja Szacunkowa uznała księgi handlowe płatnika za nieprawidłowe z powodu stwierdzenia przy ich rewizji w dniu 25 maja 1934 braku księgi magazynowej.

Po wniesieniu odwołania, w którym płatnik zwalczał zasadność dyskwalifikacji ksiąg handlowych z powyższego powodu, *przeprowadzono ponowne badanie ksiąg w dniu 13 marca 1936, w czasie którego stwierdzono uchybienia, których nie ujawniono przy pierwszym ich badaniu.* Między innymi ujawniono wówczas braki, które instancja odwoławcza przytoczyła w zaskarżonym orzeczeniu jako powód odrzucenia ksiąg. W związku z tym skarżący podnosi zarzut wadliwości postępowania, gdyż zdaniem jego władzy służy w postępowaniu odwoławczym prawo badania konkretnych zarzutów odwołania i przeprowadzenia w razie koniecznej potrzeby uzupełniających dochodzeń, ale tylko w granicach tych konkretnych zarzutów.

O ile więc w toku postępowania odwoławczego poddano księgi handlowe

płatnika badaniu celem stwierdzenia, czy nie zawierają one innych usterek poza stwierdzonymi w toku postępowania wymiarowego, to w tym postępowaniu dopatruje się skarżący niezgodności z przepisami art. 75, 79 i 88 ustawy o państwowym podatku przemysłowym oraz odjęcie mu zagwarantowanego ustawą prawa obrony.

Trybunał nie uznał tak uzasadnionego zarzutu wadliwości postępowania za trafny. Art. 88 ustawy o państwowym podatku przemysłowym nakłada na przewodniczącego komisji szacunkowej względnie na władzę skarbową obowiązek badania konkretnych zarzutów odwołania i przeprowadzenia w razie potrzeby uzupełniających dochodzeń celem przygotowania sprawy do rozstrzygnięcia przez instancję odwoławczą*), *nie zawiera jednak żadnego zastrzeżenia, że w toku postępowania odwoławczego nie mogą być prowadzone uzupełniające dochodzenia, niezwiązane z zarzutami odwołania.* Art. 89 ust. 2 ustawy postanawia natomiast, że Komisja Odwoławcza i jej przewodniczący korzystają przy rozpatrywaniu odwołań z tych samych praw, jakie służą Komisji Szacunkowej i jej przewodniczącemu; wynika z tego, że Komisji Odwoławczej i jej przewodniczącemu przysługuje prawo przewidziane w art. 75, między innymi więc i prawo żądania od przedsiębiorców przedstawienia ksiąg handlowych*). *Okoliczność więc, że księgi handlowe były już badane w postępowaniu wymiarowym, nie stoi na* przeszkodzie ponownemu ich zbadaniu w postępowaniu odwoławczym, o ile władza odwoławcza uzna to za potrzebne.

*) Identycznie obecnie obowiązujące przepisy art. art. 112 i 113 OP.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

41.

PIELĘGNIARKA JAKO PRACOWNIK UMYSŁOWY

Pielęgniarka, nie posiadającą prawa do wykonywania praktyki pielęgniarskiej w myśl ustawy o pielęgniarstwie, nie jest pracownikiem umysłowym.

SN, 1 grudnia 1937, CI 449/37, PUS, 1938, poz. 75.

Z uzasadnienia. J. W. wytoczyła powództwo przeciwko Gminie m. st. Warszawy, reprezentowanej przez Zarząd Miejski, o 371 złotych tytułem wynagrodzenia za zwolnienie z pracy bez wypowiedzenia na trzy miesiące i niewykorzystany miesięczny urlop, przytaczając, że pracowała w miejskim domu wychowawczym w charakterze pielęgniarki z płacą, wynoszącą 106 zł miesięcznie.

Sąd Pracy powództwo uwzględnił, a Sąd Okręgowy wyrok pierwszej instancji zatwierdził, przytaczając w uzasadnieniu, że powódka była pracownicą umysłową, mogła więc być zwolniona nie inaczej, jak z wypowiedzeniem na trzy miesiące i nabyła prawo do miesięcznego urlopu.

W skardze kasacyjnej Gmina m. st. Warszawy żąda uchylenia zaskarżonego wyroku, zarzucając Sądowi, że z naruszeniem art. 2 p. 5 rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych oraz art. 2 i 3 ustawy z dnia 21.II. 1935 r. (Dz. Ust. nr 27 poz. 199) uznał powódkę za pracownicę umysłową.

Zarzut ten jest słuszny. Przepis art. 2

p. 5 stanowi, że *za pracowników umysłowych należy uważać wykwalifikowany pomocniczy personel lekarski.* Do wykwalifikowanego pomocniczego personelu lekarskiego zalicza się osoby, posiadające odpowiednie wykształcenie zawodowe, ustawa zaś z dnia 21.II.1935 r. stanowi, że do wykonania praktyki pielęgniarskiej uprawnione są jedynie osoby, które uzyskały prawo takiej praktyki na zasadzie powołanej wyżej ustawy.

Stosownie do art. 3 p. 2 wspomnianej ustawy prawo wykonywania praktyki pielęgniarskiej mają jedynie osoby, które posiadają dyplom szkoły pielęgniarstwa, przewidzianej w art. 10 i 11 tejże ustawy. Pogląd Sądu, że powódka, jako pielęgniarka, mogła nabyć prawa kwalifikowanego pomocniczego personelu lekarskiego przez ukończenie kursu dla opiekunek żłobków fabrycznych i odbycia praktyki i stać się przez to pracownicą umysłową, pozostaje w sprzeczności z obowiązującymi w tej mierze przepisami ustawowymi.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 30 MAJA 1938 R. L. D. V. 13558/2/38

w sprawie potrącalności nieudokumentowanych wydatków na koszty podróży i reprezentację.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 16 z 1938 r., poz. 401).

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 10 stycznia 1938 r. l. rej. 3328/35.

— — — — — — — — — — —

W skardze na te orzeczenia zarzucił skarżący obrazę ust. 2 art. 63 oraz art. 70, 73, 6 i 17 ustawy o podatku dochodowym z tego powodu:

1) że władza nie kwestionowała braku związku gospodarczego między wydatkami na propagandę, „jednak żądała udowodnienia ich istotnego poniesienia" i nie liczyła się z faktem niemożliwości dostarczenia przez podatnika dowodów w formie „bezpośrednich pokwitowań odbioru pieniędzy" z uwagi na charakter wydatków, aczkolwiek art. 6 ustawy daje prawo strącania kosztów osiągnięcia przychodów przez udowodnienie merytoryczności wydatku;

2) że jeśli kwity wewnętrzne uznała władza za niewystarczający dowód, winna była wezwać płatnika ponownie do „wzmocnienia tego środka dowodowego, a w szczególności wykazania, jak się pobranymi z kasy kwotami w poszczególnym wypadku rozporządził".

Władza pozwana w odpowiedzi na skargę wnosi o jej oddalenie, jako nieuzasadnionej.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje:

Po uchylającym pierwotne orzeczenie wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego, władza pozwana usunęła wytkniętą jej wadliwość postępowania i **wez-**

wała skarżącego do przedłożenia dowodów na poniesione wydatki na koszty podróży i reprezentacyjne, zaksięgowane przez skarżącego w kwotach zł. 9.614 i zł 18.710.

Skarżący w odpowiedzi na wezwanie **przedłożył zestawienie kwot, wypłaconych mu przez kasę jego przedsiębiorstwa,** oraz **wewnętrzne zlecenia** do kasy przedsiębiorstwa **na wypłatę** każdej poniesionej kwoty, z zaznaczeniem na takim zleceniu wypłaty prawie we wszystkich wypadkach „für Kundenspesen".

W tych warunkach, kiedy ani w jednym nawet wypadku wypłat z kasy własnego przedsiębiorstwa, powtarzających się niemal codziennie, a dosięgających w poszczególnych wypadkach kilkuset nawet złotych, skarżący **nie poparł bodaj jakąkolwiek specyfikacją,** bliżej określającą rodzaj wydatków, składających się na poszczególne podjęcia kwot, **a każdą określał ogólnikowo jako „Kundenspesen"** tj. jako wydatki poniesione na klientów—trafnie uznała władza, że nie uczynił on zadość żądaniu wezwania i nie udowodnił poniesionych wydatków, że więc nie usprawiedliwił zaksięgowania tych osobistych podjęć gotówkowych z kasy, jako kosztów podróży czy reprezentacyjnych.

Nie może być bowiem dowodem poniesienia wydatków powtarzających się tylekroć razy do roku, przedłożenie pokwitowania globalnego, danego kasjerowi własnego przedsiębiorstwa przez podatnika na dowód wydatkowania sum, potrącalnych w myśl art. 6 ustawy, jeśli nawet bliżej nie określono i nie wyspecyfikowano poszczególnych pozycji wydatkowych.

Nie mając wskazanego ani jednego nazwiska klienta, ani też żadnej miejscowości dokąd rzekomo wyjeżdżał właściciel, władza zasadnie przyjęła, że zapisanych do ksiąg kwot, jako kosztów podróży czy reprezentacyjnych, skarżący nie poparł żadnym dowodem, usprawiedliwiającym dokonanie zapisu buchalteryjnego i uprawdopodobniającym sam fakt poniesienia wydatku.

Zarzut skargi, że **o ile władza uznała pokwitowania właściciela, względnie zlecenia wewnętrzne wypłat poszczególnych za niedostateczne, winna była żądać dodatkowych mocniejszych dowodów,** nie znajduje uzasadnienia w konkretnych okolicznościach i w stanie faktycznym sprawy. Żądanie bowiem władzy było jasno skonkretyzowane. Jeśli podatnik mimo to, niekrępowany przez władzę co do rodzaju dowodu, **żadnego wyjaśnienia nie dał dokąd wyjeżdżał, jakich odbiorców odwiedzał, ile w poszc ególnej podróży koszta wyjazdu wynosiły,** a więc żadnej okoliczności faktycznej nie wskazał, nie miała władza obowiązku ani żądania „wżmocnienia" dowodów ani też przesłuchiwania biegłego, tego ostatniego w szczególności dlatego, ponieważ chodziło o stwierdzenie konkretnych okoliczności faktycznych, a nie o wydanie opinii na podstawie zawartych w aktach danych.

Zarzut skargi, że notoryczność wydatku jest wystarczającą cechą, aby uznać wydatek za poniesiony, polega chyba na nieporozumieniu. Władza bowiem nie kwestionowała, aby wydatki na reklamę, podróże czy reprezentację nie były z istoty swej potrącalne; stanęła ona tylko na słusznym stanowisku, że poniesienie ich faktyczne w poszczególnych wypadkach winno być w wiarogodny sposób wykazane.

To, że władza w uzasadnieniu swego orzeczenia, wobec nieudowodnienia przez skarżącego w ogóle, ile i na jakie cele, wydatkowano kwoty podniesione przez niego z kasy przedsiębiorstwa, doszła do konkluzji, że skarżący nie udowodnił związku gospodarczego między faktem podniesienia kwot z kasy przedsiębiorstwa a osiągnięciem dochodu, nie daje podstawy do podniesienia zarzutu w skardze, że władza nie kwestionowała uprzednio w postępowaniu odwoławczym braku związku gospodarczego. Skoro bowiem skarżący zapisał w księgach swych podniesione z kasy kwoty jako

wydatek na podróże, czy reprezentację, to, skoro taki wydatek z istoty swej ma cechy wydatku, stojącego w związku gospodarczym ze źródłem dochodu, nie miała władza potrzeby wówczas kwestionowania jego charakteru. Obecnie kiedy okazało się, że zapisy buchalteryjne do ksiąg wydatków nie zostały, mimo żądania władzy poparte dowodami, wniosek taki władzy, jako konkluzja wynikająca z nieudowodnienia wydatków, nie mógł być uznany za przez Najwyższy Trybunał Administracyjny za powzięty czy to z obrazą prawa, czy też z naruszeniem form postępowania.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 31 MAJA 1938 R. L. D. V. 5114/2/38

w sprawie ustalania dochodu na podstawie obrotu.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 16 z 1938 r., poz. 404).

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 10 grudnia 1937 r. I. rej. 6154/35.

— — — — — — — — — — —

W zaskarżonym orzeczeniu władza zajęła stanowisko, że obroty przyjęte do wymiaru podatku przemysłowego nie są wiążące dla podatku dochodowego. W tym względzie należy jednak wskazać na wyrok z 18 listopada 1932 L. Rej. 781/30 (Zb. Nr 611/S), w którym Trybunał orzekł i uzasadnił, że w wypadku, **gdy władza wymiarowa do spraw podatku dochodowego pomija ustalenia przyjęte dla tegoż podatnika i za ten sam okres podatkowy za podstawę wymiaru podatku przemysłowego, winna przytoczyć w akcie dane faktyczne, wyjaśniające to pominięcie,** a to w celu umożliwienia kontroli Najwyższemu Trybunałowi Administracyjnemu. W wyroku tym więc Trybunał wypowiedział niedwuznacznie, że **powinna w zasadzie istnieć łączność między podstawą wymiaru dla podatku przemysłowego, a podstawą dla wymiaru podatku dochodowego,** jeśli podstawa ta opiera się na tych samych elementach, pochodzących z tego samego okresu czasu. To stanowisko Trybunału **nie może doznać osłabienia pod rządem przepisów Ordynacji Podatkowej,** kiedy z reguły jedna i ta sama władza orzeka w sprawach wymiaru i w sprawach odwołań od wymiaru podatku przemysłowego i dochodowego. Przeciwnie, wobec zachodzącej z reguły identyczności władz wymiarowych i odwoławczych łączność ta musi być tym istotniejsza, a to z uwagi na przewodnią zasadę, na której oparto Ordynację Podatkową, a mianowicie zasadę prawdy materialnej. Odstąpienie więc od ustaleń dokonanych dla celów podatku przemysłowego za ten sam okres podatkowy, jest przy wymiarze podatku dochodowego pod rządem Ordynacji Podatkowej, w zasadzie niedopuszczalne.

— — — — — — — — — — —

W związku z podanym wyrokiem NTA Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że **pod rządem Ordynacji Podatkowej ciąży na władzach skarbowych—w przypadku odstąpienia przy wymiarze podatku dochodowego od obrotu, ustalonego dla celów wymiaru podatku przemysłowego za ten sam okres — obowiązek wyczerpującego uzasadnienia takiego odstąpienia.**

Z treści podanego wyroku NTA, a w szczególności z użycia słów „w zasadzie”

wynika, że **Najwyższy Trybunał Administracyjny dopuszcza wyjątki od reguły** postawionej w omawianym wyroku.

Wyjątki te nie ograniczają się tylko do przypadków, gdy wymiar podatku dochodowego oparto na kwocie obrotu wyższej od ustalonej prawomocnym wymiarem podatku przemysłowego od obrotu wskutek dokonania dodatkowego wymiaru tego podatku w myśl art. 98 O. P., ale dotyczą również przypadków, gdy władza wymiarowa nie wykorzystała będącego do jej dyspozycji konkretnego materiału znajdującego się w aktach podatku przemysłowego od obrotu a wskazującego, że przyjęty do wymiaru podatku przemysłowego obrót jest niższy aniżeli to wynika z tegoż materiału, a zatem gdy **nie** zachodzą później ujawnione konkretne okoliczności faktyczne, uzasadniające w myśl art. 98 O. P. dodatkowy wymiar podatku przemysłowego od obrotu.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. Lubowicki

KALENDARZ PODATKOWY

W drugiej połowie czerwca 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 20 czerwca 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w ciągu pierwszych 15 dni czerwca 1938 r.

Do 25 czerwca 1938 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu maju 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 30 czerwca 1938 r. — I rata (półroczna) podatku od nieruchomości.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w czerwcu 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w czerwcu 1938 r.

PORADNIA

412. *Admajny.*

1. Co do **księgowania faktur przed nadejściem towaru,** ob. OBP. 1937, str. 336—7, odpowiedź dla Jotka. Jak z tej odpowiedzi wynika, należy po nadejściu faktury księgować towar, który będzie dłuższy czas w drodze, na debet Rku „Towary w drodze", aby następnie, po otrzymaniu towaru, przenieść zapis na Rk „Towarów".

2. **Towar, otrzymany bez faktury,** musi być uwidoczniony w księgach zasadniczych albo też (przejściowo) w księdze pomocniczej. Odroczenia zapisu do

chwili otrzymania faktury nie mogą usprawiedliwić techniczne trudności, związane ze zważeniem towaru, otrzymanego w wielkiej ilości. Zresztą nabywca obowiązany jest w każdym razie sprawdzić ilość otrzymanego towaru, a to chociażby celem uniknięcia rozbieżności między stanem faktycznym a zapisami do ksiąg, mogącej spowodować dyskwalifikację ksiąg.

413. *M. P. Łódź.*

W myśl art. 91 ustawy o opł. stempl. w brzmieniu noweli z 1936 r. (DURP, poz. 15) obowiązującej od d. 15.1.1936, **wolne są od opłaty** pisma, stwierdzające: **...3) umowę (o świadczenie usług),** którą choćby jeden z kontrahentów zawarł w zakresie swego przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi przemysłowemu lub ustawowo zwolnionego od tego podatku". Wolna jest wobec tego od opłaty **umowa, zawarta, z zawodowym pośrednikiem handlowym** (co zachodzi w wypadku PP). **Za wolne od opłaty uważać należy, niewątpliwie, również umowy zawarte przed wejściem w życie noweli z 1936 r., tj. przed d. 15.1. 1936, o ile chodzi o umowy, od których opłata jest pobierana w miarę ich wykonywania.** O powstaniu obowiązku uiszczenia opłaty decyduje bowiem w danym przypadku, zgodnie z art. 9 U.O.S.. nie samo zawarcie umowy, lecz jej wykonywanie, wobec czego za miarodajne uważać należy przepisy, obowiązujące w czasie wykonywania umowy.

414. *M. L. Rafałówka.*

1. Księgowanie jest prawidłowe. Wszelkie wydatki, wpływające na wysokość kosztu własnego towarów zakupionych, winny być zapisane na rku zakupu towarów.

2. W ramach Poradni możemy tylko przykładowo wyliczyć niektóre osoby prawne: spółka z ogr. odp., spółka akcyjna, spółdzielnia, stowarzyszenie zarejestrowane itd.—Co do spółki jawnej i komandytowej, zdania są podzielone (wg. orzecznictwa SN spółki te nie posiadają osobowości prawnej).

3. **Z dochodu podatkowego nie można potrącać wartości towarów lub sum pieniężnych, pobranych przez właściciela** przedsiębiorstwa na własne potrzeby (art. 8 p. 3 ustawy o pod. doch.).

4. **Skonta, przyznane nabywcy towaru** przy zapłaceniu należności przed upływem umówionego terminu, podlegają podobnie jak bonifikaty potrąceniu z sumy obrotu podatkowego (art. 5 ust. 4 ustawy o pod. przem.). Należy zatem skonta powyższe zapisać na debet rku sprzedaży, wzgl. rku towarów, jeżeli osobny rk sprzedaży nie jest prowadzony.

5. Por. wyżej odpow. nr 412.

415. *S. Ł.*

Przy ustaleniu kosztu wytworzenia towaru, jako podstawy wyceny remanentu, należy uwzględnić wszelkie koszty, związane z produkcją, w szerokim tego terminu znaczeniu. Nie stanowią natomiast składnika kosztów wytworzenia koszty handlowe, tj. wydatki, związane wyłącznie ze sprzedażą.

416. *Sumy pozabilansowe.*

Uwidocznienie obliga z tytułu zażyrowanych weksli oraz kaucji złożonych w książeczkach oszczędnościowych itp. na korespondujących rkach księgi głównej (a zatem i w dzienniku) nie jest konieczne, choć nie jest to również niedopuszczalne.

417. *Mir.*

1. Udzielenie szczegółowych wskazówek co do ilości i rodzajów kont, które podlegają otwarciu w księdze głównej głównej ze względu na charakter konkretnego przedsiębiorstwa, przekracza zadanie Poradni.

2. **Jeżeli władza skarbowa zażąda udowodnienia, że towar, którego sprzedaż zapisano na koncie „sprzedaż według stawki 1,2%", został rzeczywiście zakupiony jako gotowy,** a nie wyprodukowany, okoliczność ta może być wykazana wszelkimi sposobami, również pozaksięgowo, np. przez świadków. Adnotacja właściciela na kopii rachunku co do pochodzenia sprzedanego towaru sta-

nowi dostateczną podstawę dla księgowania transakcji na koncie „sprzedaż według stawki 1,2%", względnie na koncie „sprzedaż wg. stawki 1,9%".

3. Zadaniem księgowości jest m. in. wykazywanie wyników przedsiębiorstwa nie tylko jako całości, lecz również w poszczególnych jego działach. Uchybia więc zasadom księgowości, jeżeli wskutek **połączenia na jednym rachunku sprzedaży towarów wyprodukowanych w przedsiębiorstwie ze sprzedażą towarów zakupionych celem odsprzedaży,** nie jest możliwe ustalenie zysku brutto z produkcji oraz z transakcyj o charakterze wyłącznie handlowym.

Z tych samych względów nie jest zgodne z praktyką księgową **przenoszenie wszelkich zysków i strat wprost na rk strat i zysków, zamiast wyprowadzania na poszczególnych rkach majątkowo-wynikowych zysków brutto.**

418. *D. B. Łódź.*

W interesującym Pana przypadku chodziło o błąd, stwierdzony w r. 1938, a popełniony przy zamknięciu ksiąg za 1936 r. Niezależnie od sprostowania tego błędu przez rk kapitału w księgach za 1937 należało na nowo otworzyć i odpowiednio sprostować uprzednio zamknięte księgi za 1937 r.

419. *Księgowy z Orlej.*

Jest dopuszczalne **prowadzenie dziennika w osobnych księgach dla poszczególnych miesięcy.**

420. *Stały Prenumerator L. B.*

1. Ob. OBP. 1938, str. 389, odpow. nr 367, p. 2.

2. **Wydanie wekslu gwarancyjnego** nie wymaga zaksięgowania w księgach zasadniczych.

421. *N. W. księgowy zaprzysiężony, Grodno.*

Za uważne czytanie Poradni dziękujemy. Przytoczony okólnik mieliśmy na względzie, jednakże rozstrzygnięte przez nas pytanie **nie** dotyczyło materiałów drzewnych.

422. *Es. Be.*

Jeżeli chodzi o udział w zysku, osiągniętym **przez spółkę** z ogr. odp. **w 1936 r.,** odsyłamy do naszej odpowiedzi w OBP. 1938, str. 357, odp. nr 335. O ile natomiast chodzi o dochód, osiągnięty w 1935 r., wypłacony spólnikom w 1936 r., a więc podlegający opodatkowaniu **u spólników** w roku pod. 1937, odpowiadamy, jak następuje.

Opodatkowaniu podlega dochod istotnie osiągnięty. Jeżeli więc, z mocy aktu notarialnego, zysk przyznany spólnikowi, podlega w części wypłaceniu osobom trzecim, które nabyły od niego część udziałów, dochód przyznany przez spółkę udziałowcowi podlega u niego opodatkowaniu jedynie w tej części, która w myśl wspomnianej umowy, faktycznie przypada mu ostatecznie w udziale. Okoliczność, że nabywcy udziałów nie zostali ujawnieni w księdze udziałów spółki i w aktach sądu rejestrowego, jest bez znaczenia (ze stanowiska ustawy o pod. doch.).

2. **Jednorazowe odpisanie na straty całkowitej wartości przedmiotów,** których zwykły okres zużycia nie przekracza lat 5 (art. 6 ust. 2 ustawy o pod. doch.), jest pozostawione uznaniu płatnika.

Może on więc również amortyzować wspomniane przedmioty w drodze corocznych odpisów.

423. *Allan.*

Zgodnie z § 16 ust. 13 Rozp. Wyk. do ustawy o pod. przem. **„wynagrodzenia, uzyskane przez przedsiębiorstwa komisowe,** pośrednictwa handlowego, ekspedycyjne, transportowe itp. **z tytułu transakcji eksportowych** nie korzystają ze zwolnienia od podatku z art. 3 ust. (1) p. 15 ustawy”.

424. *Młyn i Elektrownia.*

W myśl. art. 3 ust. 1 pkt. 14 ustawy o pod. przem., **transakcje kupna-sprzedaży zbóż i innych ziemiopłodów są wolne od podatku przemysłowego, o ile są dokonywane na giełdach krajowych i udowodnione prawidłowymi księgami handlowymi i kartami umów giełdowych.**

Zdaniem naszym, zwolnienie powyższe **przysługuje również wtedy, gdy księgi handlowe nie są prowadzone od początku roku.** Nie odbiera to bowiem księgom cechy prawidłowości.

Inna jest sytuacja przy wymiarze podatku dochodowego lub przemysłowego za cały rok podatkowy. Uwzględnienie przy tym wymiarze ksiąg, prowadzonych tylko przez część roku, wymagałoby dzielenia okresu gospodarczego na dalsze podokresy, co jest ze stanowiska odnośnych ustaw niedopuszczalne (por. OBP, 1938, str. 334), natomiast dla zwolnienia od podatku poszczególnych transakcji miarodajnym może być jedynie, zgodnie z brzmieniem wyżej przytoczonego przepisu, czy w momencie ich zawarcia były prowadzone prawidłowe księgi, które transakcje te stwierdzają.

425. *Jeden z pierwszych Prenumeratorów.*

1. **Gospodarczo, opisany przez Pana stan faktyczny zbliżony jest do komisu, jednakże względy formalnoprawne stoją na przeszkodzie uznaniu go za umowę komisu w rozumieniu ustawy o pod. przem.** Jak wnioskujemy z Jego listu, firma, dostarczająca pewnej instytucji podkładów kolejowych, otrzymywanych przez tę firmę od producentów, nie zawarła z tymi ostatnimi wyraźnej umowy komisu. Producenci dostarczają wspomnianej firmie podkładów nie jako komisantowi, lecz — jako nabywcy. W tych warunkach jest obojętne, że firma nabywa od producentów i sprzedaje instytucji podkłady w tej samej cenie i że kwotę potrąconą z rachunków producentów, a stanowiącą jej jedyny zysk, nazwano „prowizją komisową”.

2. Zgodnie z § 26 ust. 2 rozp. wyk. do ustawy o pod. przem. **wydatków i kosztów, poniesionych przez ekspedytora, bez względu na ich rodzaj, tylko w tym przypadku nie wyłącza się z podstaw opodatkowania, „jeżeli umowa o ekspedycję lub spedycję opiewa na ryczałt wynagrodzenia,** tzn. bez obowiązku wyliczenia się wobec zleceniodawcy z wysokości faktycznie poniesionych wydatków i kosztów”. List Pana nie przedstawia jasno momentów, rozstrzygających (jak wyżej) ze stanowiska przytoczonego przepisu, i dlatego nie możemy zaopiniować, czy słusznie doliczyła władza wymiarowa do wynagrodzenia ekspedytora poniesione przezeń koszty usług innych ekspedytorów.

3. **Kapitały rezerwowe powstałe z corocznych dotacyj z czystego zysku** (tzw. „zyskowe”) mogą być rozdzielane

między spólników, a więc również przeniesione na ich rachunki osobiste. Inaczej jest jednak, o ile chodzi o przymusowe (ustawowe, statutowe) kapitały rezerwowe, przeznaczone na pokrycie strat bilansowych. Takie **przymusowe rezerwy** są przewidziane dla spółek akcyjnych (pod nazwą kapitału zapasowego— art. 427 § 1 Kod. Handl. i art. 49 prawa bankowego) oraz dla spółdzielni (pod nazwą funduszu zasobowego — art. 56 ustawy o spółdzielniach, DURP, 1934, poz. 495).

4. **Z wynagrodzenia dodatkowego z tytułu niewykorzystanego urlopu** należy, jak z każdej innej części ogólnego uposażenia pracownika, potrącić podatek dochodowy i składki ubezpieczeniowe.

426. *Nafta Borysław.*

U osoby prawnej, opodatkowanej na podstawie art. 21 ustawy o pod. doch., podlega opodatkowaniu również ta część zysków bilansowych, która pochodzi z **umorzenia jej zobowiązania wskutek przedawnienia,** i to bez względu na charakter zobowiązania. Wprawdzie umorzenie długu wskutek przedawnienia uważać należy za przyrost majątku, nie zaś za dochód w rozumieniu ustawy o pod. doch. (por. OBP, 1938, odpow. nr 231), ale art. 7, zwalniający przyrost majątku od podatku, nie ma zastosowania do osób prawnych, zgodnie z ustaloną judykaturą NTA. **Zauważyć musimy, że należności nie przedawniają się automatycznie na skutek upływu terminu przedawnienia. Dopiero wola dłużnika,** a mianowicie powołanie się na przedawnienie **ma za skutek umorzenie należności.**

427. *Sz. R.*

1. **Nie można obciążać rku robocizny lub kosztów handlowych sumami, pobieranymi przez jednoosobowego właściciela przedsiębiorstwa, chociażby był zatrudniony w przedsiębiorstwie i spełniał pracę wykonywaną również przez pracowników najemnych** (por. OBP, 1937, str. 685 i n.). Wszelkie kwoty, pobierane przez właściciela powinny być traktowane jako zaliczki na przyszły zysk i zapisywane na jego rachunku osobistym.

2. **Odroczenie terminu zapłaty należności z weksli, jeżeli nie towarzyszy temu wymiana weksli, nie wymaga uwidocznienia w księgach.** Jeżeli natomiast wymiana weksli ma miejsce, należy obciążyć rk akceptów, uznając wierzycieli za zwrócone przez nich weksle, po czym zaksięgować w przeciwny sposób wydanie nowych weksli.

428. *S. K. Warszawa.*

Szatnia, prowadzona jako oddzielne (choćby w dzierżawie) przedsiębiorstwo, w szczególności w obcym zakładzie gastronomicznym, **stanowi odrębne przedsiębiorstwo,** podlegające opodatkowaniu wg. ustawy o pod. przem. Okoliczność, że przedsiębiorstwo szatni nie jest wymienione w taryfie, nie ma znaczenia, gdyż, zgodnie z art. 26 ustawy o pod. przem., **Ministrowi Skarbu przysługuje prawo zaliczenia do odpowiedniej kategorii przedsiębiorstw, niewymienionych w taryfie.** W wykonaniu tego przepisu Minister Skarbu zaliczył do odpowiednich kategorii szereg przedsiębiorstw dokładnie określonych w §§ 74, 76, 81, 82, 83, 85 i 86 Rozp. Wykonawczego, wszystkie zaś pozostałe, w taryfie niewymienione, przedsiębiorstwa handlowe zostały zaliczone w § 87 tegoż Rozp. Wyk. do I—IV kategorii w zależności od obrotu (przy obrocie 20.000—100.000 obowiązuje kategoria III, przy obrocie poniżej 20.000—IV kat.). **Kategoria przedsiębiorstwa szatni** powinna być określona na podstawie § 87 Rozp. Wyk., skoro ani taryfa, ani §§ 74. 76, 81, 82, 83, 85 i 86 Rozp. Wyk. wyraźnie szatni nie wymieniają. Zdaniem naszym, **nie może być ona traktowana jako przedsiębiorstwo strzeżenia cudzego mienia,** przewidziane w § 76 p. 4 Rozp. Wyk. ze względu na wybitnie krótkotrwały charakter usług szatni. W przekonaniu tym utwierdza ponadto okoliczność, że przedsiębiorstwo strzeżenia cudzego mienia zo-

stało zaliczone do II kat. handl., a więc stanowić ma z reguły przedsiębiorstwo większe, czego o szatani powiedzieć nie można.

Obrót przedsiębiorstw, o których mowa w § 87 Rozp. Wyk., stanowi zgodnie z ustępem 2 tego paragrafu, suma przychodu brutto (art. 5 ust. 1 p. 6 ustawy). **Stawka podatku od obrotu** wynosi 3% (art. 7 ust. 1 p. 7 ustawy).

Skorowidz rzeczowy

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"

**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8

Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31

Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15